

HITEK-ARRANGEMENTER FORÅRET 2019

MÅNEN – fra den indre verden til det ydre rum

Rundvisning i særudstillingen på Kunstmuseet Louisiana

Onsdag 9. januar 2019, kl. 17.00 – 18.00 Arr.nr. **329810**

Louisiana, Gl. Strandvej 13, 3050 Humlebæk. **Mødetidspunkt 16.45**

Fra maleri til virtual reality, fra overtro til videnskab, fra myter til missioner, fra fantasier til rumkolonier. Tag med Louisiana på en rejse til Månen — ud i rummet og ind i os selv. Louisiana markerer med udstillingen optakten til 50-året for menneskets første skridt på Månen.

På udstillingen blandes kunst, film, musik, litteratur, arkitektur, kulturhistorie, design og naturvidenskab til et levende og mangfoldigt portræt af vores nærmeste nabo i rummet. Vi møder Månen som grundsymbol og som mål for romantiske og kunstneriske længsler, videnskabelig udforskning, eksistentielle spørgsmål — og politisk ekspansionstrang, men peger også på en stærk og fornyet interesse for Månen i både kunsten og som springbræt for et nyt strategisk og økonomisk kapløb i rummet.

Udstillingen kredser om Månens fascinationskraft, rolle og betydning for os. Udstillingen præsenterer mere end 200 værker og genstande — og viser, hvordan den runde, hvide skive spejler sig i vores kunst og kulturhistorie. Fra Galileos månekort til Norman Fosters planer om 3D-printede månebaser.

Diplomati på et teknologisk grundlag

v/ professor Kurt Jacobsen, CBS

Onsdag 16. januar 2019, kl. 16.30 – 18.30 Arr.nr. **327740**

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31-33, 1780 København V

Et af de få internationale telegraf-selskaber, der udfordrede den britiske dominans, da verden i den sidste tredjedel af 1800-tallet blev spundet ind i et globalt net af op mod 500.000 km undersøiske telegrafkabler, var Det Store Nordiske Telegraf-Selskab. Store Nordiske kom fra det lille betydningsløse Danmark uden storindustri og uden storkapital, men alligevel lykkedes det Store Nordiske med sine kabler til Kina og Japan og over Stillehavet til USA at indtage en ledende rolle indenfor international telegrafi. Det skete ved at vende Danmarks lidenhed og ufarlighed til en politisk fordel og føre ”diplomati på et teknologisk grundlag”, som det blev udtrykt af Bent Suenson, der stod i spidsen for selskabet i årtierne efter 2. Verdenskrig.

Kurt Jacobsen udgiver sommeren 2019 en bog om Store Nordiskes historie 1869-2019. I foredraget fortæller han den fascinerende historie om Store Nordiske fra den glørværdige begyndelse til afviklingen af de sidste kabel- og telekommunikationsforbindelser ca. 2000.

Arup og Utzon – to åndsbeslægtede danske pionerer

Omvisning i to udstillinger i Dansk Arkitektur Center i BLOX

Tirsdag 5. februar 2019, kl. 16.30 – 18.00 Arr.nr. **329811**

Bryghuspladsen 10, 1473 København K.

Tag på en guidet tur gennem to udstillinger om to af de største danske pionerer i ingeniør- og arkitekturverdenen, Ove Arup og Jørn Utzon. Og gå på opdagelse i BLOX's verden for arkitektur, design og nye ideer.

Titlen på udstillingen *Ove Arup and the Philosophy of Total Design*, hvor man stifter bekendtskab med Ove Arups mange ikoniske byggerier rundt om i verden, refererer til den filosofi om 'Total Design' som Ove Arup udviklede tilbage i 1930'erne. Ud fra den grundtanke, at man opnår de bedste resultater når ingeniører og arkitekter arbejder tæt sammen. En tanke som vel er kommet smukkest til udtryk gennem samarbejdet mellem ingeniøren Ove Arup og arkitekten Jørn Utzon om bygningen af Operaen i Sydney, hvor Jørn Utzons inspiration fra fremmede kulturer skinner igennem. I udstillingen *Jørn Utzon Horisont* kommer man med på Jørn Utzons utallige inspirationsrejser fra de arabiske lande over Nordafrika, Mellemamerika og til Asien.

Årsmøde

Tirsdag 19. februar 2019, kl. 15.00 –16.00 Arr.nr. 327742
Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

HITEKs årsmøde afvikles i overensstemmelse med forretningsordenen. Se HITEKs hjemmeside ida.dk/hitek/

Ét selskab med en perlerække af førende elektronikvirksomheder

v/ professor Kurt Jacobsen, CBS

Tirsdag 19. februar 2019, kl. 16.30 –18.30 Arr.nr. 327745
Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

Efter 2. Verdenskrig var Det Store Nordiske Telegraf-Selskab bragt i knæ af den storpolitiske og – paradoksalt nok – den teknologiske udvikling. Selskabets direktør mente ikke, at telegrafi rummede en fremtid for selskabet, og derfor iværksatte han en udvikling, hvor Store Nordiske de kommende år skabte eller videreførte en række elektronikbaserede fremstillingsvirksomheder, hvoraf flere blev førende indenfor deres felt: Mobiltelefonproducenten Storno, GNT Automatic, måleinstrumentfabrikken Elmi, høreapparatfabrikken Danavox, mobiltelefonselskabet Sonofon og headsetproducenten GN Netcom. I dag rummer GN Group de to selskaber, GN Hearing og GN Audio, der markedsfører en række globalt ledende brands indenfor høreapparater og headsets såsom Resound, Beltone, Interton, Otometrics og Jabra.

Kurt Jacobsen udgiver sommeren 2019 en bog om Store Nordiskes historie 1869-2019. I foredraget fortæller han for første gang historien om Store Nordiskes industrielle udvikling fra oprettelsen af Storno i 1947 til nutidens højteknologiske virksomhed med flere globale brands og hovedsæde i Ballerup.

Jens Olsens Verdensur og andre interessante ure

v/ urmager og konservator Søren Andersen

Torsdag 14. marts 2019, kl. 16.30 –18.30 Arr.nr. 329797
Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

Når man nærmer sig Ingeniørhuset fra øst kan man ikke undgå at lægge mærke til det store tårn-ur, der smykker gavlen på bygningen. Uret er bygget af urmager og konservator Søren Andersen. Det er første gang, at de tre tandhjul (minut-, time- og mellemhjul), som uret er smykket med, er anbragt uden på en bygning. Det er Ole Rømer, der er ophavsmand til den måde, hvorpå udskæringen af tænderne i tandhjulene er udført.

Søren Andersen er bl.a. kendt for den gennemgribende restaurering 1995-97 af Jens Olsens Verdensur, et avanceret astronomisk ur, opstillet i 1955 på Københavns Rådhus. Endvidere har Søren Andersen i 2010 restaureret og konserveret det astronomiske ur i Lunds Domkirke, samt restaureret Hørsholm Kirkes tårn-ur fra 1663.

Første Verdenskrig og udviklingen af teknologi til civil brug – med luftfart, lastbiler og radio som eksempler

v/ ph.d. og teknologihistoriker Louise Karlskov Skyggebjerg, Teknologihistorie DTU
Mandag 8. april 2019, kl. 16.30 – 18.30 Arr.nr. **329944**
Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

Det er almindeligt at påstå, at krig fremmer udviklingen af ny teknologi, men er det nu også så enkelt? Fremmede 1. verdenskrig, som det er blevet hævdet, udviklingen af en lang række teknologier til civil brug lige fra teposer og hygiejnebind til armbåndsure, rustfrit stål og kunstige lemmer?

I foredraget vil krigens effekt på teknologiudvikling blive undersøgt nærmere ved fra et dansk perspektiv at se på, hvad Første Verdenskrig betød for den civile luftfart, radioen og lastbilen. Det skal bl.a. handle om radiatorer, forbudte radioamatører, internationalt samarbejde, mangelvarer, tiloversblevne amerikanske lastbiler og krigsfly, der blev ombygget til passagerfly.

C. T. Winkel – firmaet og personen

v/ cand. polit. Klaus Winkel
Torsdag 2. maj 2019, kl. 16.30 – 18.30 Arr.nr. **329800**
Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

For mange leder navnet ”C. T. Winkel” tanken hen på sammenstyrtningen af motorvejsbroen ved Fiskebæk i 1972, men dette giver et helt forkert indtryk af entreprenørfirmaet **C. T. Winkel A/S**.

Den fulde historie om det hæderkronede firma og personen Carl Tage Winkel bag det kan man nu læse i sønnen Klaus Winkels *Bogen om Tage - mennesket, ingeniøren, entreprenøren*. Med nedslag i bogen kommer vi fra byggeri af jernbane for Kampsax i Tyrkiet fra 1927 til 1932, hen over etablering af et datterselskab for den belgiske entreprenørkoncern Pieux Franki i 1933, til starten af firmaet **C. T. Winkel A/S** i 1938. Firmaets speciale var fundering, men repertoiret blev med årene ret omfattende, hvilket vi vil få eksempler på, ligesom vi vil høre lidt om hvad der skete med firmaet efter 1972. Og der bliver også tid til at se videoen om den hemmelige flugtunnel under Amalienborg Slotsplads som C. T. Winkel var med til at bygge under anden verdenskrig.

Klaus Winkel har i de fleste af sine 38 år hos Danida beskæftiget sig med Afrikas udvikling. Han har arbejdet fem år i tropisk Afrika - som rådgiver for Kenyas regering og som ansvarlig for Danidas Tanzania program, og han har skrevet flere bøger om Afrika, blandt andet den anmelderroste *Hvorfor er det så svært for Afrika?* **Denne bog og Bogen om Tage vil man kunne købe ved foredraget.**

Besøg på Mosede Fort, Danmark 1914 - 1918

Torsdag 23. maj 2019, kl. 13.00 – 14.00 Arr.nr. **329812**
Mosede Strandvej 87A, 2670 Greve

Rundvisning i udstillingen ”På kanten af krig – neutralitet mellem krig og velfærd”. Rejs 100 år tilbage i tiden, hvor Verdenskrigen raser rundt om Danmark. Gå på opdagelse i de mange overraskende historier og bliv suget ind i en tid, hvor Danmark er på kanten af krig. Danmark må kæmpe for sin neutralitet og for ikke at blive revet med i krigen. Der bliver gravet skyttegrave, lagt miner ud og ydet humanitær indsats. Den danske velfærdsstat bliver født, da politikerne griber ind for at holde befolkningen samlet, alt imens gullaschbaroner tjener styrtende med penge på krigen.

Forslag til nye arrangementer

HITEK's bestyrelse ajourfører løbende en liste over potentielle muligheder for arrangementer. Selv om bestyrelsen er bredt sammensat og har en stor kontaktflade til teknologihistoriske miljøer, er vi alligevel i høj grad afhængige af input fra medlemmerne og andre med interesse for historisk teknologi.

HITEK's arrangementer fastlægges af bestyrelsen halvår for halvår, og de fleste af det kommende halvårs foredrag og ekskursioner udvælges fra den ajourførte liste ud fra aktualitets- og tilgængelighedskriterier. Men i og med at bestyrelsen kun planlægger fra halvår til halvår, er der også rum for at agere meget hurtigt på forslag fra medlemmerne.

Bestyrelsen beder alle der har forslag eller ideer til teknologihistoriske indslag af enhver art om at henvende sig til et af bestyrelsens medlemmer. Dels for at øge kvaliteten af og variationen i HITEK's arrangementer, dels for at vort program i så høj grad som muligt kan komme til at afspejle medlemmernes interesser.

Administrative oplysninger

Indmeldelse i HITEK kan ske via selskabets hjemmeside ida.dk/hitek/ eller telefonisk til HITEK's sekretariat på telefon 3318 4848.

Tilmelding til HITEK's arrangementer kan ske telefonisk til HITEK's sekretariat på telefon 3318 4848 eller på ida.dk/arrangementer/.

Deltagerlister for arrangementerne kan udskrives på følgende måde:

Login på ida.dk. Gå ind på Mit IDA, under "Kommende arrangementer" og klik på "Vis alle mine arrangementer". Der kommer så en liste frem med de arrangementer, du er tilmeldt, og herunder kan du se deltagerlisterne for de enkelte arrangementer.

HITEK's bestyrelse pr. 1. marts 2018

Civilingeniør **Klaus Thiesen**, *formand* – klaus.thiesen24@gmail.com

Civilingeniør **Palle Sørensen**, *næstformand* – lotteogpalle@mail.dk

Akademiingeniør **Else Roager Simonsen**, *sekretær* – ers.trekro@mail.tele.dk

Professor, vicepresident **Ole Mørk Lauridsen** – ole_ml@post3.tele.dk

Civilingeniør **Eigil Steen Pedersen** – espprivat@mail.dk

Ph.d. i teknologihistorie **Louise Skyggebjerg**, Teknologihistorie DTU – louise.skyggebjerg@gmail.com

Cand.scient. **Laila Zwisler**, Teknologihistorie DTU – lazw@fysik.dtu.dk